

**PS6-ის და ESS3-ის თაობაზე გზშ-ს ანგარიშში გამოყენებული ტერმინების განმარტება და დაზუსტებული ინფორმაცია**

ბახვი 1 ჰესის გზშ-ს ანგარიშში ვკითხულობთ - „საერთაშორისო საკონსულტაციო კომპანია SLR-ის მიერ ბიომრავალფეროვნების საბაზისო კვლევის შედეგების საფუძველზე განხორციელდა კრიტიკული ჰაბიტატის შეფასება (CHA) შესაბამისი საერთაშორისო სახელმძღვანელო მითითებების მიხედვით ( (IFC, 2012),(IFC, 2019), და (EIB, 2018)), რათა გამოვლენილიყო მაღალი ბიომრავალფეროვნების ღირებულების მქონე არეალები და ასევე არეალები, რომლებიც შესაძლოა იყოს სენსიტიური შემოთავაზებული პროექტისადმი. კრიტიკული ჰაბიტატის არეალების გამოვლენის მიზეზია ის, რომ PS6-ით და ESS3-ით მოთხოვნილია, რომ პროექტის ფარგლებში არ უნდა განხორციელდეს ღონისძიებები კრიტიკული ჰაბიტატის არეალში, თუ არ მოხდება ქვემოთ მოცემული ყველა საკითხის დემონსტრირება (ამონარიდი PS6-დან)” - გვ. 189.

ასევე ანგარიშში მითითებულია რომ, დამატებითი ინფორმაცია კრიტიკული ჰაბიტატების კვლევის შესახებ მოცემულია დანართი N4-ში - ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში (SLR). (გვ.236)

ქვემოთ მოცემულია, განმარტებები საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) შედეგების სტანდარტების (PS) 6 მოთხოვნისა<sup>1</sup> და ევროპის საინვესტიციო ბანკის (EIB) გარემოს დაცვისა და სოციალური სტანდარტების (ESS) 3 მოთხოვნის<sup>2</sup> შესახებ, აღნიშნული დოკუმენტების მუშა ბმული მოცემული იყო დოკუმენტის ელექტრონული ვარიანტში.

**PS6 - performance standard 6 – შედეგების სტანდარტები 6 - „ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია და ცოცხალი ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა“ (2012)**

შესრულების სტანდარტი 6 - აღიარებს, რომ ბიომრავალფეროვნების დაცვა და კონსერვაცია, ეკოსისტემის სერვისების შენარჩუნება და ცოცხალი ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა ფუნდამენტური საკითხებია მდგრადი განვითარებისთვის. ამ შესრულების სტანდარტის მოთხოვნები ხელმძღვანელობს ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციით, რომელიც განსაზღვრავს ბიომრავალფეროვნებას, როგორც „ცოცხალ ორგანიზმებს შორის ცვალებადობას ყველა წყაროდან, მათ შორის, ხმელეთის, საზღვაო და სხვა წყლის ეკოსისტემების და ეკოლოგიური კომპლექსების ჩათვლით; ეს მოიცავს მრავალფეროვნებას სახეობებში, სახეობებს შორის და ეკოსისტემებში“.

**ESS 3 -European Investment Bank Environmental and Social Standards 3 - ევროპის საინვესტიციო ბანკის (EIB) გარემოს დაცვისა და სოციალური სტანდარტების (ESS) 3 თავის მოთხოვნები.**

ამ სტანდარტის საერთო მიზანია გამოიკვეთოს საქმიანობის განმახორციელებლის პასუხისმგებლობა ოპერაციებთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედებისა და რისკების შეფასების, მართვისა და მონიტორინგის პროცესში, კერძოდ:

- პოლიტიკის ვალდებულება
- შეფასება
- მენეჯმენტი

<sup>1</sup>აღნიშნული დოკუმენტი ხელმისაწვდომია შემდეგ მისამართზე: [Performance Standard 6 \(ifc.org\)](http://Performance%20Standard%206%20(ifc.org))

<sup>2</sup>აღნიშნული დოკუმენტი ხელმისაწვდომია შემდეგ მისამართზე: [Environmental and Social Standards \(eib.org\)](http://Environmental%20and%20Social%20Standards%20(eib.org))

- მონიტორინგი და შეფასება
- დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობა

აღნიშნული სტანდარტის მე-3 თავი, ახდენს სხვადასხვა ტიპის ჰაბიტატების, მათ შორის კრიტიკული ჰაბიტატების განსაზღვრას, ამასთანავე აწესებს მოთხოვნებს და სტანდარტებს ბიომრავალფეროვნებისა და ეკოსისტემებისთვის რისკების იდენტიფიცირებისათვის, ასევე ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების შეფასების სანდო და მტკიცებულებებზე დაფუძნებული პროცესის განხორციელების აუცილებლობას და შემდეგ მათი მართვის სისტემებში, გეგმებსა და პროცედურებში ეფექტური შემარბილებელი და მართვის ღონისძიებების ჩართვას.

აღნიშნული სტანდარტებით -**შედეგების სტანდარტების performance standard 6 ( PS6)**-ით და **გარემოს დაცვისა და სოციალური სტანდარტები (ESS) -ით** მოთხოვნილია, რომ პროექტის ფარგლებში არ უნდა განხორციელდეს ღონისძიებები კრიტიკული ჰაბიტატის არეალში, თუ არ მოხდება ქვემოთ მოცემული ყველა საკითხის დემონსტრირება (ამონარიდი PS6-დან):

- რეგიონში პროექტის განხორციელების სხვა საფუძვლიანი ალტერნატივა არ არსებობს ისეთი მოდიფიცირებულ ან ბუნებრივ ჰაბიტატებში, რომლებიც კრიტიკული არ არის;
- პროექტი არ განაპირობებს გაზომვად უარყოფით ზეგავლენას ბიომრავალფეროვნების იმ ღირებულებებზე, რომლისთვისაც გამოყოფილ იქნა კრიტიკული ჰაბიტატი, ისევე როგორც იმ ეკოლოგიურ პროცესებზე, რომლებიც ხელს უწყობენ ბიომრავალფეროვნების ამ ღირებულებებს;
- პროექტი არ განაპირობებს გადაშენების უკიდურესი საფრთხის წინაშე მყოფი ან გადაშენების წინაშე მყოფი ნებისმიერი სახეობის გლობალური ან/და ეროვნული/რეგიონული პოპულაციის ნულოვან დანაკარგს (net loss) დროის გონივრულ პერიოდში;
- დამკვეთის ბიომრავალფეროვნების მართვის პროგრამა მოიცავს ბიომრავალფეროვნების ჯანსაღ, სათანადოდ შედგენილ გრძელვადიან მონიტორინგისა და შეფასების პროგრამას.

ქვემოთ მოცემულია გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშის ბიომრავალფეროვნების ნაწილში გამოყენებული ზოგიერთი ტერმინის განმარტებები.

- **გავრცელების შეზღუდულ არეალი - Extent of Occurrence - EOO** - ტერიტორია რომელიც მოქცეულია უმოკლესი უწყვეტი წარმოსახვითი საზღვრის შიგნით, რომელიც მოხაზულია იმდაგვარად, რომ მოიცავდეს სახეობების ამჟამინდელი გავრცელების ყველა ცნობილ, სავარაუდო ან პროგნოზირებულ ადგილს.
- **ეკოლოგიურად სათანადო საანალიზო არეალი (EAAA)** - არის გეოგრაფიული არეალი, რომელიც განხილულ იქნა კრიტიკული ჰაბიტატის შეფასებისას. აღნიშნული არეალი სპეციფიკურია შეფასებაში გათვალისწინებული თითოეული მახასიათებლისთვის. ეკოლოგიური საანალიზო არეალის დადგენისას გათვალისწინებულია პროექტის სავარაუდო ადგილმდებარეობა და მისი გავლენის არეალი.
- **ზემოქმედების არეალი (AOI)** - არის მინიმალური გეოგრაფიული არეალი, რომლის გათვალისწინება ხდება გამოვლენილი მახასიათებლის ზემოქმედებისა და რისკების შეფასებისას. ამასთან, ზემოქმედების არეალში (AOI)- გათვალისწინებულია პროექტის პოტენციური ზემოქმედება, როგორცაა, მაგალითად, ჰაბიტატის დაკარგვა (დროებით ან მუდმივად), ჰიდროლოგიური ცვლილებები და წონასწორობის დარღვევა.